
distanc FF

V čase koronaviru na FF UK rozvíjeli ducha i tělo

Na Filozofické fakultě UK jsou tradičně vyučovány desítky oborů – od archeologie přes sociologii až po „malé“ či velmi exotické jazyky. Každá z řady kateder se ke koronavirem vynucené výuce bez osobních kontaktů postavila různě. Vždyť během semestru běží na této fakultě několik tisíc vypsanych předmětů a kurzů. Ale centrálně „filda“ nezapomínala – vedle čtení a duchovna – ani na péči o fyzično: a to díky Katedře tělesné výchovy FF UK.

„Zdalo by se, že právě to je typ předmětů, jež bude obtížné uskutečňovat distančně. Nicméně kolegové zareagovali velmi kreativně a už 23. března zahájili distanční formu výuky tělesné výchovy s možností plnit zápočet alternativními formami. Celkem 1924 našich studentů zaregistrovaných v hodinách tělocviku obdrželo prostřednictvím e-mailu odeslaného ze Studijního informačního systému (SIS) základní doporučení a tipy na vhodné formy cvičení a aktivity využitelné ke každodenní relaxaci, posilování i protažení těla a k udržování fyzické kondice a pozitivního myšlení,“ říká proděkanka pro studium **PhDr. Hana Pazlarová, Ph.D.**, která vyučuje na Katedře sociální práce a věnuje se sociálně-právní ochraně dětí a náhradní péči.

Studenti dostávali odkazy na weby či videa na YouTube, takže nakonec zájem o alternativní splnění zápočtu za letní semestr projevilo 1302 studentů! V termínu ukončení semestru už splnilo zápočet 1010 studentů, přičemž by z fotografií, videí i reakcí, jež dokumentovaly sportovní aktivity, klidně mohl vzniknout film či výstava – nebýt právních omezení GDPR.

Co jste v březnu na FF UK učinili, když byla vládou omezena kontaktní výuka?

Na situaci jsme se snažili zareagovat rychle a okamžitě jsme začali připravovat přechod na distanční formy výuky. Vzhledem k velikosti naší fakulty a počtu vypsanych předmětů, který se v letním semestru blíží čtyřem tisícům, to byla

výzva. Pro každý jednotlivý předmět jsme získali informaci, jakou distanční formou bude veden. Velmi oceňuji spolupráci naprosté většiny vyučujících, kteří prakticky obratem začali pracovat na úpravě svých předmětů. I díky této snaze bylo nakonec zrušeno pouze necelých čtyřicet předmětů, většinou exkurzí, praxí a podobných kurzů, které vzhledem k situaci nemohly být realizovány.

Jak jste akademickou obec informovali?

Na webu fakulty jsme téměř denně aktualizovali informace, abychom usnadnili orientaci v situaci studentům i kolegům. Velmi rychle vznikla webová stránka zaměřená na podporu distančního vzdělávání a kolegové z Laboratoře výpočetní techniky (FF UK) napřeli všechny síly do technické podpory. Snažili jsme se být nápomocní i půjčováním hardwaru studentům i vyučujícím. Rovněž knihovna pravidelně informovala o dostupných informačních zdrojích.

Cítili jste podporu? A jak reagovali studenti?

Je třeba zmínit výbornou spolupráci s kolegy z rektorátu UK, kteří pod vedením prorektorky Mileny Králíčkové odváděli skvělou práci a poskytovali nám průběžnou metodickou podporu. První zpětnou vazbu od studentů jsme již získali v rámci evaluací semestru: celou část jsme věnovali spokojenosti s průběhem tohoto dosti netypického semestru... A musím konstatovat, že nás výsledky potěšily. Ptali jsme se studentů, jak hodnotí formu, srozumitelnost a rovněž užitečnost informací, které jsme jim coby fakulta i její součástí poskytovali. Hodnocení probíhalo na stejné škále jako známkování ve škole: u všech položených otázek nám 69 až 75 procent studentů dalo hodnocení 1 nebo 2. Zdá se tedy, že jsme šli správným směrem.

Které nástroje se vám v náhlé „krizi“ nejvíce osvědčily?

Úplně přesná čísla za celou fakultu zatím nemáme, ale podle průběžných informací se při on line výuce velmi osvědčil Zoom a MS Teams; v menších skupinách i konzultace přes Skype. Řada kolegů začala mnohem aktivněji využívat řadu funkcí Moodle. A velice oceňované bylo zpřístupnění mnoha elektronických zdrojů, například databáze Kramerius.

Byli nějací pedagogové, kteří vysloveně vynikli a pomohli s e-výukou?

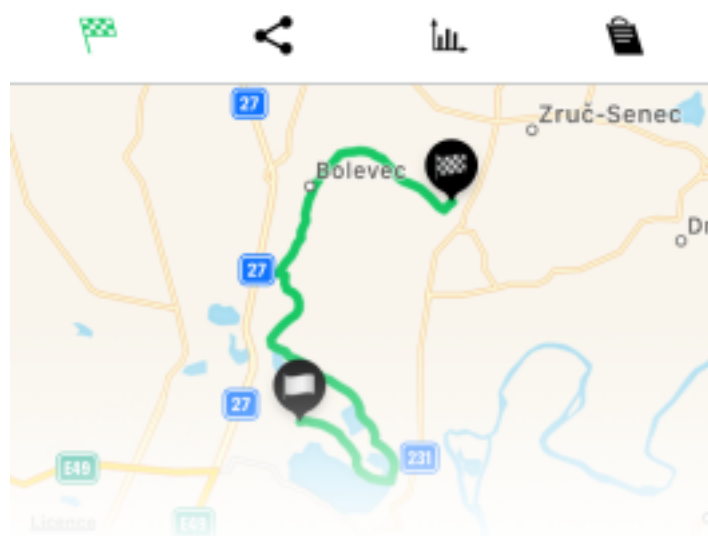
Je přirozené, že někteří kolegové mají k využívání distančních forem výuku blíže než jiní. Každý podle svého zvolil formu, která mu vyhovovala. V krátkém čase, který byl k dispozici, nebylo možné a ani žádoucí centralizovat formy výuky například jen na jednu či dvě dané platformy. Je to jeden z našich úkolů do budoucna, abychom dokázali podpořit i kolegy s rezervovanějším postojem nebo menšími zkušenostmi v častějším využívání interaktivnějších forem. Z kolegů, kteří byli v tomto směru aktivnější, plánujeme vytvořit pracovní skupinu, jež se těmito otázkami bude zabývat, abychom v případě potřeby byli příště lépe připraveni.

Jaké máte hlavní poznatky z vynuceného přechodu na e-learning?

Celá situace pro nás znamenala nečekaný vývojový skok. O větším využití e-learningu už se diskutovalo v minulosti, ale najednou jsme byli v situaci, kdy nebyla alternativa a museli jsme se do toho pustit... Jsou předměty, pro něž se distanční formy osvědčily a uvažujeme o jejich využití i do budoucna. Pro jiné typy předmětů to samozřejmě znamenalo omezení. V rámci studentské evaluace výuky jsme se ptali studentů, u kterých předmětů by považovali za vhodné využívat distanční formu i do budoucna. Momentálně výsledky zpracováváme.

Máte z tohoto období nějaké originální zkušenosti či poznatky?

Nerada bych na někoho zapomněla, tak snad uvedu jeden pro FF UK asi netypický příklad – naši Katedry tělesné výchovy (KTV), který zmiňuji v úvodu. Ve druhé fázi pak lektori KTV doporučovali studentům prostřednictvím webu a facebooku další aktivity, přičemž výuka některých hodin tělesné výchovy – například zumbly či jógy – probíhala i online s využitím komunikačních platforem.

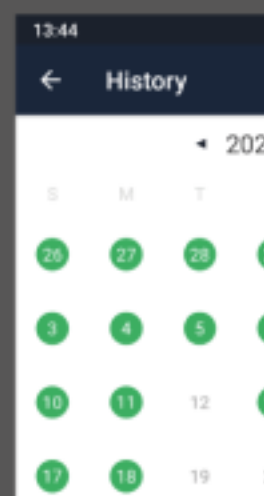
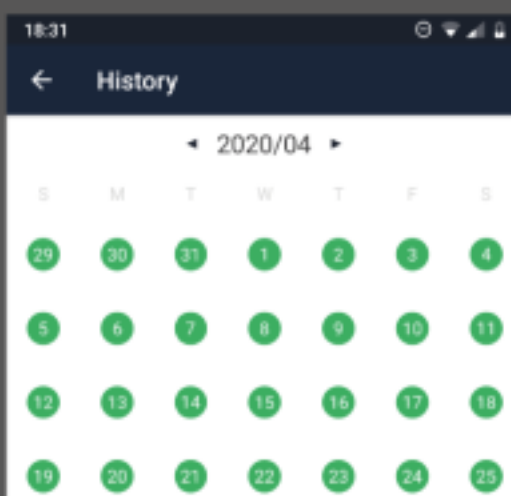
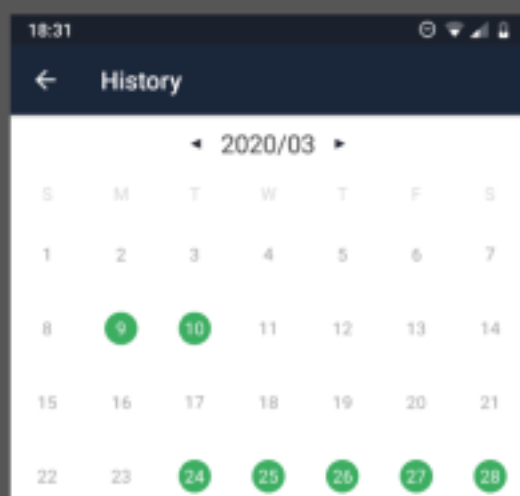
Běh

Standardní trénink

2921 0:48:24 -
 Kroky Doba bpm
 7,84 596 6:10
 km kal min/km

FULL BODY STRETCHING

zelené označení dne znamená, že jsem v ten den cvičil

Každý ze šesti lektorů komunikoval přes e-maily a mobily v průměru s asi 300 studenty, kteří pro alternativní splnění zápočtu průběžně posílali rozličné „důkazy“ čili dokumentaci svých individuálních sportovních aktivit. Pro účely zápočtu jsme tedy akceptovali poskytnuté exporty z různých fitness aplikací (typu chytrých hodinek), fotografie nebo jejich sekvence, ale i videosekvence z konkrétních cvičení, běhů, cyklistických vyjížděk nebo turistických vycházek a výletů. Paradoxně právě díky omezení volného pohybu si naprostá většina studentů – ale i našich kolegů – reálně uvědomila přirozenou potřebu pohybu a v komunikaci s lektory ochotně sdílela nejen formální důkazy svých aktivit, ale také svoje pocity, zkušenosti a pozitivní vliv jejich zvýšené aktivity na okolí – na jejich partnery, sourozence, ale také na rodiče, příbuzné nebo kamarády.

Jak se dařilo zkoušení na dálku? Jde to i u státnic?

Naše fakulta se rozhodla využít distančních forem zkoušení u běžných atestací. Závěrečné zkoušky se na pregraduálních stupních konaly díky příznivému vývoji situace převážně prezenčně. Distanční formy jsme využili pouze v odůvodněných případech, kdy se student nemohl dostavit třeba z důvodu pobytu v zahraničí. Na naší fakultě se koná v každém termínu několik set závěrečných zkoušek na desítkách pracovišť a zatím není v našich možnostech poskytnout přiměřenou technickou podporu v takovém rozsahu. Jiná je situace u doktorských studijních programů: obhajoby dizertačních prací probíhaly distančně a hodnotíme to jako velmi úspěšné. Rádi bychom tuto možnost využívali v budoucnu, pakliže to předpisy umožní.

Využijete získaných poznatků nějak do budoucna v proměně výuky na FF UK?

Vidím zde dvě roviny úvah. První je rovina týkající se možností distanční výuky v rámci běžného studia. Rozhodně bychom některé formy distanční výuky rádi zařadili do běžné výuky. Tady ovšem bude do určité míry záležet na platných předpisech, které s tím prozatím u prezenční formy studia příliš nepočítají. V rámci celouniverzitní diskuze jsme podpořili myšlenku umožnit určité využívání distanční výuky i v prezenčním studiu. Velký potenciál vidíme v programech pro zahraniční studenty. Už na podzim nabídneme program Czech Studies kompletně distančně. Jsme zvědaví na zájem zahraničních studentů, kteří by k nám jinak možná ani nemohli z řady zemí přijet.

A ta druhá vámi zmíněná rovina?

Druhou rovinu tvoří připravenost na potenciální další krize, jež by si vyžádaly neplánovaný přechod k distanční výuce – podobně jako v tomto semestru. Na této rovině jsme se rozhodli vytvořit síť kontaktních pracovníků pro distanční zkoušení. Každá základní součást nominuje jednoho kolegu, který bude v září proškolen v realizaci distančního zkoušení. Měli bychom tak být připraveni – v případě potřeby – v dalším zkouškovém období zajistit i závěrečné zkoušky distanční formou. A v případě personálních, technických a finančních zdrojů by FF UK ráda podpořila vznik a rozvoj dalších předmětů vyučovaných distanční formou.